

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

Giáo trình **KẾ TOÁN TRONG DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI, DỊCH VỤ**

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

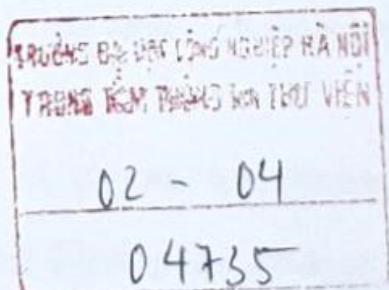
Nguyễn Thị Xuân Hồng - Đặng Ngọc Hùng (Đồng chủ biên)

Trương Thanh Hằng - Nguyễn Thị Kim Hướng - Đào Thu Hà

Giáo trình

KẾ TOÁN TRONG DOANH NGHIỆP

THƯƠNG MẠI, DỊCH VỤ

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ - 2021

LỜI NÓI ĐẦU

Trong những năm qua, các doanh nghiệp thương mại, dịch vụ có những đóng góp rất lớn cho sự phát triển kinh tế của đất nước. Các doanh nghiệp thương mại, dịch vụ tổ chức hoạt động theo nhiều mô hình kinh doanh khác nhau, đa dạng về phương thức mua hàng, phương thức bán hàng, cung ứng dịch vụ. Hội nhập kinh tế quốc tế dẫn đến cạnh tranh ngày càng gay gắt, để tồn tại và phát triển đòi hỏi các doanh nghiệp thương mại, dịch vụ phải luôn không ngừng đổi mới các công cụ quản lý kinh tế của mình. Một trong các công cụ quản lý được xem là hữu hiệu nhất chính là kế toán. Kế toán với chức năng thu nhận, xử lý, tổng hợp và cung cấp thông tin là cơ sở để các nhà quản lý và người sử dụng thông tin đưa ra các quyết định kịp thời, phù hợp.

Để trang bị kiến thức về kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ, tập thể giảng viên Khoa Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội biên soạn cuốn giáo trình "**Kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ**", gồm 4 chương, cụ thể như sau:

Chương 1: Tổng quan về kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ

Chương 2: Kế toán hoạt động mua - bán hàng hóa trong doanh nghiệp thương mại

Chương 3: Kế toán trong các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ

Chương 4: Kế toán kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ

Giáo trình tập trung phân tích những nội dung về đặc điểm cơ bản hoạt động trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ; phân tích nguyên tắc hạch toán và phương pháp kế toán đối với hoạt động mua hàng, bán hàng trong doanh nghiệp thương mại; doanh thu, chi phí trong hoạt động kinh doanh dịch vụ như dịch vụ lưu trú, dịch vụ nhà hàng; và phương pháp kế toán kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ.

Ngoài ra, giáo trình còn đề cập đến một số vấn đề cần lưu tâm đối với công tác kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ khi hoạt động này chịu ảnh hưởng của sự phát triển công nghệ trong giai đoạn hiện nay. Từ đó giúp các doanh nghiệp có thể tổ chức công tác kế toán phù hợp nhằm cung cấp thông tin chính xác cho người sử dụng thông tin về doanh nghiệp.

Các thành viên tham gia biên soạn:

PGS. TS. Đặng Ngọc Hùng, đồng chủ biên, biên soạn chương 1, đồng biên soạn chương 4

TS. Nguyễn Thị Xuân Hồng, đồng chủ biên, đồng biên soạn chương 2 và chương 4

TS. Trương Thanh Hằng, đồng biên soạn chương 3

ThS. Nguyễn Thị Kim Hướng, đồng biên soạn chương 2

ThS. Đào Thu Hà, đồng biên soạn chương 3

Trong quá trình biên soạn, mặc dù đã có nhiều cố gắng song không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định, tập thể tác giả mong nhận được những phản hồi, góp ý của đồng nghiệp, các nhà nghiên cứu, các bạn sinh viên, học viên để giáo trình được hoàn thiện hơn trong những lần tái bản sau.

TẬP THỂ TÁC GIẢ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	8
DANH MỤC SƠ ĐỒ	9
Chương 1: TỔNG QUAN VỀ KẾ TOÁN TRONG DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI, DỊCH VỤ	11
1.1. TỔNG QUAN VỀ DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI, DỊCH VỤ	11
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản	11
1.1.2. Vai trò của doanh nghiệp thương mại, dịch vụ đối với nền kinh tế	13
1.1.3. Đặc điểm hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp thương mại, dịch vụ	16
1.2. KẾ TOÁN TRONG DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI, DỊCH VỤ	19
1.2.1. Khái niệm, vai trò, nhiệm vụ kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ	19
1.2.2. Tổ chức kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ	21
1.2.3. Ảnh hưởng của cuộc cách mạng 4.0 đến kế toán trong doanh nghiệp thương mại, dịch vụ	30
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 1	37
Chương 2: KẾ TOÁN HOẠT ĐỘNG MUA- BÁN HÀNG HÓA TRONG DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI	39
2.1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ HOẠT ĐỘNG MUA - BÁN HÀNG HÓA TRONG DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI	39
2.1.1. Những vấn đề chung về hoạt động mua hàng hóa	39
2.1.2. Những vấn đề chung về hoạt động bán hàng hóa	43
2.1.3. Ảnh hưởng của thương mại điện tử đến hoạt động mua- bán hàng hóa trong doanh nghiệp thương mại	52

2.2. KẾ TOÁN HOẠT ĐỘNG MUA, BÁN HÀNG HÓA	57
2.2.1. Kế toán giá trị hàng hóa mua, bán theo phương pháp kê khai thường xuyên	57
2.2.2. Kế toán hoạt động mua, bán hàng hóa theo phương pháp kiểm kê định kỳ	91
2.3. TRÌNH BÀY THÔNG TIN TRÊN BÁO CÁO TÀI CHÍNH CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 2	97
	100
 Chương 3: KẾ TOÁN TRONG CÁC DOANH NGHIỆP KINH DOANH DỊCH VỤ	107
3.1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ DỊCH VỤ VÀ HOẠT ĐỘNG CUNG ỨNG DỊCH VỤ	107
3.1.1. Khái niệm và đặc điểm của dịch vụ, hoạt động cung ứng dịch vụ	107
3.1.2. Các loại hình kinh doanh dịch vụ	109
3.2. KẾ TOÁN HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DỊCH VỤ LƯU TRÚ	111
3.2.1. Đặc điểm của hoạt động kinh doanh dịch vụ lưu trú	111
3.2.2. Doanh thu, chi phí sản xuất và giá thành dịch vụ trong kinh doanh dịch vụ lưu trú	112
3.2.3. Kế toán doanh thu dịch vụ, chi phí sản xuất và giá thành dịch vụ trong kinh doanh dịch vụ lưu trú	116
3.3. KẾ TOÁN HOẠT ĐỘNG KINH DOANH NHÀ HÀNG	136
3.3.1. Đặc điểm của hoạt động kinh doanh nhà hàng	136
3.3.2. Kế toán chi phí chế biến và tính giá thành chế biến món ăn trong kinh doanh nhà hàng	137
3.3.3. Phương pháp xác định giá bán các món ăn, phương thức bán hàng và kế toán doanh thu dịch vụ trong kinh doanh nhà hàng	156
3.4. TRÌNH BÀY THÔNG TIN TRÊN BÁO CÁO TÀI CHÍNH CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 3	162
	165

Chương 4: KẾ TOÁN KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP THƯƠNG MẠI, DỊCH VỤ	171
4.1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ KẾT QUẢ KINH DOANH TRONG DOANH NGHIỆP	171
4.1.1. Xác định kết quả kinh doanh trong doanh nghiệp	171
4.1.2. Vai trò của kế toán kết quả kinh doanh	172
4.1.3. Yêu cầu, nhiệm vụ của kế toán kết quả kinh doanh	173
4.2. KẾ TOÁN KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH	173
4.2.1. Kế toán chi phí bán hàng và quản lý doanh nghiệp	174
4.2.2. Kế toán doanh thu hoạt động tài chính	182
4.2.3. Kế toán chi phí hoạt động tài chính	185
4.3. KẾ TOÁN KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG KHÁC	188
4.3.1. Kế toán thu nhập khác	188
4.3.2. Kế toán chi phí khác	191
4.4. KẾ TOÁN KẾT QUẢ KINH DOANH	194
4.4.1. Kế toán chi phí thuế thu nhập doanh nghiệp	194
4.4.2. Kế toán kết quả kinh doanh	197
4.5. TRÌNH BÀY THÔNG TIN TRÊN BÁO CÁO TÀI CHÍNH	204
CÂU HỎI ÔN TẬP CHƯƠNG 4	210
TÀI LIỆU THAM KHẢO	217

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 2.1: Kế toán mua bán hàng hóa trong doanh nghiệp thương mại	64
Sơ đồ 2.2: Kế toán giá trị hàng hóa bị thiếu so với hóa đơn	66
Sơ đồ 2.3: Kế toán giá trị hàng hóa thừa so với hóa đơn	67
Sơ đồ 2.4: Kế toán giá vốn hàng bán theo phương pháp kê khai thường xuyên	72
Sơ đồ 2.5: Sơ đồ kế toán doanh thu bán hàng và cung cấp dịch vụ	78
Sơ đồ 2.6: Sơ đồ kế toán doanh thu chưa thực hiện khi bán trả góp	80
Sơ đồ 2.7: Sơ đồ kế toán bao bì luân chuyển	84
Sơ đồ 2.8: Sơ đồ kế toán các khoản giảm trừ doanh thu	89
Sơ đồ 2.9: Sơ đồ kế toán mua, bán hàng hóa theo phương pháp kiểm kê định kỳ	93
Sơ đồ 3.1: Kế toán chi phí nguyên vật liệu trực tiếp	119
Sơ đồ 3.2: Kế toán chi phí nhân công trực tiếp	122
Sơ đồ 3.3: Sơ đồ kế toán tập hợp chi phí sản xuất chung	126
Sơ đồ 3.4: Kế toán tổng hợp chi phí sản xuất thực hiện dịch vụ lưu trú và tính giá thành dịch vụ lưu trú	131
Sơ đồ 3.5: Kế toán doanh thu cung cấp dịch vụ trong kinh doanh dịch vụ lưu trú	135
Sơ đồ 4.1: Sơ đồ kế toán chi phí bán hàng và quản lý doanh nghiệp	178
Sơ đồ 4.2: Sơ đồ kế toán chi phí quảng cáo trong doanh nghiệp	179
Sơ đồ 4.3: Sơ đồ kế toán chi phí bảo hành sản phẩm	181
Sơ đồ 4.4: Sơ đồ kế toán doanh thu hoạt động tài chính	184
Sơ đồ 4.5: Sơ đồ kế toán chi phí tài chính trong doanh nghiệp	187
Sơ đồ 4.6: Sơ đồ kế toán thu nhập khác	190
Sơ đồ 4.7: Sơ đồ kế toán chi phí khác	193
Sơ đồ 4.8: Sơ đồ kế toán chi phí thuế TNDN hiện hành	197
Sơ đồ 4.9: Sơ đồ kế toán kết quả kinh doanh	199